

[Hans Heitoff.]

til at stå ukommenteret fra min side. Lige-sådan sammenligningen mellem det antal møder, der har været holdt i forfatningskommissionen under den forrige regering og under den nuværende regering — ja, det er klart, der har været holdt mange flere møder i forfatningskommissionen under den nuværende regering. Der er nemlig forskel på at være regering og formand for forfatningskommissionen; hvis man sidder som formand for en kommission med en opposition, der gerne vil arbejde med for at nå et resultat, er det noget andet, end hvis man sidder som formand i en kommission og har en opposition, der blot siger: vi vil ikke ændre valgretsalderen, og vi vil bevare tokammerssystemet, og som, hver gang man ville flytte aldersgrænsen, måtte trues med, at man her i salen gennemførte forslag om nedsættelse af valgretsalderen til kommunale valg eller menighedsrådsvalg, det er klart, men det er deri, forskellen består.

Statsministerens forklaring på, at han, hvad jeg synes var så opsigtsvækkende, da han for første gang for dette høje ting og for hele landet talte om det også efter min mening udmærkede grundlovsforslag, ikke værdigede nedsættelsen af valgretsalderen et ord, var her i dag, at det jo ikke var noget nyt, og vælgerne behøvede ingen pegepind — all right, også det skal stå uden kommentarer, det vil i hvert fald nok gøre ykke i Venstres Ungdom.

De bemærkninger, den højtærede statsminister gjorde om vor stilling til folkeafstemningen, forstår jeg ikke den dybere mening med. Vi har ingen mistillid til folket eller til folkeafstemning. Forklaringen på den stilling, socialdemokratiet har taget til folkeafstemning tidligere, har jeg givet i min ordførertale. Den hænger sammen med den enkle kendsgerning, at vi havde et lands-ting, der modsatte sig folketingets og folkets vilje. Det, der sker ved gennemførelsen af grundloven nu og ved optagelse af det folkeafstemningsinstitut, der er accepteret, som vi også har bøjet os for, er noget helt nyt. Det er samtidig en knæsættelse af det parlamentariske princip og gennemførelse af et folkeafstemningsinstitut, der er, om jeg så må sige, et våben for oppositionen, og det, jeg har gjort kritiske bemærkninger om, var spørgsmålet om det hensigtsmæssige i samtidig at knæsætte parlamentarismen, som

det nu sker, og oprette folkeafstemningsinstituttet.

Jeg har ikke gjort særlig personlige kritiske bemærkninger om justitieombudsmanden, og jeg forstår heller ikke den højtærede statsministers udtalelser til mig på dette bestemte punkt. Det, jeg sagde herom, var, at der i mit parti var delte meninger om denne sag, det er der også i regeringen, og jeg regner med, at jeg personligt er helt på linie med justitsministerens indstilling til dette problem, og det kan der da ikke være noget ondt i?

Men lad alt dette ligge. Vi får jo lejlighed til at diskutere problemerne i udvalget; der er dog enkelte andre bemærkninger, jeg gerne vil gøre til ordførerne og til andre, der har haft ordet under denne forhandling. For en ordens skyld vil jeg gerne først gøre et par bemærkninger til de betragtninger angående ejendomsretten, samfundets ekspropriationsret og erstatningspligt, som særlig er fremsat af de ærede konservative medlemmer hr. Rasting og hr. Thestrup. De store vanskeligheder, man ganske øjensynlig har med at overbevise store dele af den konservative vælgerskare om dette forslags hensigtsmæssighed, fremgik tydeligt af de ærede medlemmers udtalelser. Den ene, det ærede medlem hr. Rasting, udtalte sin glæde over, at formuleringen i paragrafferne om ejendomsret og ekspropriation betød, at vi bevarede status quo mellem lovgivningsmagt og domsmagt, den anden, det ærede medlem hr. Thestrup, mente, forstod jeg, at vi nu tog endnu et skridt i retning af det, han kaldte undergravning af ejendomsretten. Det er det ærede medlem hr. Rasting, som har ret. Den i dag gældende tilstand, hvor lovgivningsmagtens holdning ikke er underkendt eller antastet, gælder også fremover.

Jeg tror, det er farligt, når man fra forskellig konservativ side søger at fremkalde det indtryk, at denne eller tidligere regering eller skiftende rigsdage ikke har varetaget ejendomsrettens berettigede interesser i overensstemmelse med den gældende grundlovs ånd og mening. Disse klager, som nu sidst det ærede medlem hr. Thestrup har fremført med henvisning til den gennemførte lovgivning angående jordudstyknings og byplanudvikling og andet, er ligesom en kalden på domsmyndigheden mod lovgivningsmagten. Af mange grunde er det farligt, og det kan ikke ske uden indsigelse. Hvad vil det sige, at man antyder, at konstitutionelt